

ЗМІСТ

1. ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ.
2. ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ЯКОСТІ.
3. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЛАБОРАТОРІЮ.
4. ПЕРСОНАЛ ЛАБОРАТОРІЇ.
5. ЗАСОБИ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ ТА ДОПОМІЖНЕ ОБЛАДНАННЯ.
6. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНИХ РОБІТ.
7. НОРМАТИВНЕ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.
8. ПРОЦЕДУРИ ТА МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНИХ РОБІТ.
9. КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСТЮ ПРОВЕДЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНИХ РОБІТ ТА КОРИГУВАЛЬНІ ДІЇ
10. ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МЕТРОЛОГІЧНИХ РОБІТ, ЗБЕРІГАННЯ ЦИХ МАТЕРІАЛІВ.
11. ВНУТРІШНІЙ І ЗОВНІШНІЙ АУДИТ ТА ОНОВЛЕННЯ.

1. Призначення та галузь застосування

Настанова з якості навчально - науковою криміналістичною лабораторією (далі КЛ) кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки (далі СХУ) містить основні процедури та методи, які дозволяють лабораторії виконувати вимоги в галузі якості вимірювань, забезпечувати достовірність результатів вимірювань.

1.1. Настанова з якості розроблена згідно з вимогами ДСТУ ISO 10012:2005 «Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання» та ДСТУ ISO/TR 10013:2003 „Настанови з розроблення документації систем управління якістю”.

Настанова призначена для використання з метою:

- впровадження ефективної системи якості;
- забезпечення функціонування системи якості та дотримання її вимог в разі зміни зовнішніх та внутрішніх чинників;
- підготовки особового складу лабораторії до виконання вимірювальних робіт відповідно до вимог системи якості;
- забезпечення та виконання єдиних вимог, які регламентовані діючими в галузі діяльності лабораторії нормативними документами;
- забезпечення наявності нормативної документації для здійснення аудиту;
- розповсюдження інформації про політику, методика та вимоги організації у сфері якості.

Настанова є обов'язковим керівним документом для фахівців лабораторії.

Зміст “Настанови” підлягає періодичному аналізу та перегляду з метою удосконалення вимог до якості вимірювань і приведення її до діючої нормативної документації та законів.

Згідно Положення про навчально - науковою криміналістичною лабораторією кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки фахівці лабораторії здійснюють навчально-наукову і методичну роботу стосовно судової експертизи та проведення практичних та лабораторних занять з предмету «Криміналістика» за наступними видами:

- судова фотографія;
- судова балістика та експертиза холодної зброї;
- дактилоскопія;
- трасологія;
- габітологія;
- техніко-криміналістичні дослідження документів;
- техніко-криміналістичні дослідження письма;
- вибухотехніка;
- пожежотехніка.

Крім того фахівці лабораторії можуть виступати як спеціалісти у кримінальних провадженнях щодо надання роз'яснень на питання, що входять до їх компетенції.

В сфері діяльності, лабораторія може здійснює вимірювання:

- упаковок з речовими доказами;
- розмірних характеристик досліджуваних об'єктів.

2. Політика в галузі якості

Політика в галузі якості полягає у тому, щоб досягти високого рівня професіоналізму, а також якості в галузі проведення вимірювань і підтвердити їх відповідність вимогам нормативної документації.

Реалізація цієї політики здійснюється через впровадження системи забезпечення якості вимірювань, яка встановлює організаційні та адміністративні процедури, визначення відповідальності та повноважень, кадровий склад, ресурси, а також конкретні методи проведення вимірювань та інші деталізовані адміністративні та технічні інструкції, які необхідні для виконання робочого завдання і проведення вимірювань, а також нагляд та контроль на всіх стадіях здійснення вимірювань.

Заходи, що забезпечують підтримку максимально високого рівня якості робіт, які виконуються лабораторією не є короткотерміновими і розраховані на постійне використання.

Політика в цілому викладена в Настанові, яка є основоположним документом системи забезпечення якості і якої фахівці лабораторії повинні дотримуватись при виконанні всіх видів робіт в затвердженій галузі діяльності.

Система забезпечення якості вимірювань у лабораторії реалізується шляхом:

- підбору персоналу лабораторії та постійного підвищення його кваліфікації;
- застосування методик виконання вимірювань (МВВ), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України та допущених до використання законодавством України;
- використання методик у відповідності до визначених у них умов застосування;
- забезпечення відбору представницької проби: проведенням відбору проб при дотриманні вимог методики виконання вимірювань показників для конкретного виду досліджень;
- застосування засобів вимірювальної техніки (ЗВТ) та випробувального обладнання (ВО), які відповідають вимогам Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність";
- застосування тільки метрологічно придатних ЗВТ і ВО та дотримання періодичності їх повірки (калібрування);
- створення і підтримання у виробничих приміщеннях лабораторії необхідних умов для виконання вимірювань;
- дотримання терміну виконання вимірювань;
- персональною відповідальністю безпосереднього виконавця за якість вимірювань, дотримання вимог нормативних документів;
- проведення керівництвом лабораторії перевірки правильності розрахунку результату виконаного вимірювання, аналізу стану вимірювань;
- проведення внутрішнього контролю дотримання вимог МВВ;
- здійснення внутрішнього і зовнішнього контролю якості вимірювань

(аудиту).

Політику лабораторії в галузі якості вимірювань формує, реалізує старший лаборант лабораторії і застосовує як засіб для поліпшення діяльності лабораторії. Для цього встановлені наступні принципи:

- орієнтація на замовника.
- лідерство (керівник лабораторії встановлює єдність мети та напрямки діяльності, створює та підтримує умови для виконання завдань);
- процесний підхід (бажаний результат досягається ефективніше, якщо діяльністю та пов'язаними з нею ресурсами управляють як процесом);
- системний підхід до управління (визначення, розуміння взаємопов'язаних процесів та управління ними, як системою);
- постійне поліпшення (постійне поліпшення загальних показників діяльності лабораторії на всіх напрямках);
- прийняття рішень на підставі фактів (ефективні рішення приймають на підставі аналізування фактичних даних та інформації).

Для досягнення мети політики в галузі забезпечення якості вимірювань використовуються такі ресурси:

- організаційні, що забезпечують проведення вимірювань на високому рівні за рахунок чіткого виконання обов'язків і контролю за якістю робіт, що виконуються;
- матеріальні, до яких належать приміщення, засоби вимірювальної техніки (ЗВТ), випробувальне та допоміжне обладнання (ВО та ДО) та інші матеріально-технічні засоби;
- трудові, які включають кваліфікованих фахівців;
- наявність необхідної нормативної, правової, організаційної, методичної та експлуатаційної документації.

До Настанови, за необхідністю удосконалення системи якості вимірювань, вносяться необхідні зміни, здатні підвищувати якість проведення вимірювань.

У разі відсутності старшого лаборанта лабораторії вся відповідальність за забезпечення, функціонування системи якості покладається на посадову особу, уповноважену письмовим наказом ректора СНУ.

3. Загальні відомості про лабораторію

Навчально - наукова криміналістична лабораторія є структурним підрозділом кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. Лабораторію у своїй діяльності використовують наступні підрозділи СНУ:

- деканат;
- кафедра цивільно-правових дисциплін;
- кафедра кримінального права і процесу;
- кафедра теорії та історії держави і права;
- студенти юридичного факультету.

Лабораторія займає 1 приміщення. Приміщення КЛ обладнані протипожежною та охоронною сигналізаціями.

Загальне керівництво КЛ здійснює старший лаборант, який несе повну відповідальність за реалізацію всіх функцій та обов'язків лабораторії.

Старший лаборант лабораторії підпорядковується безпосередньо завідувачу кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету.

Вимірювання проводяться при виконанні навчально-наукової і методичної роботи стосовно судової експертизи та проведенні практичних та лабораторних занять з предмету «Криміналістика».

Функції, права, обов'язки та відповідальність, а також вимоги до якості робіт, які виконують фахівці КЛ, визначаються функціональними обов'язками співробітників, посадовими інструкціями та Положенням про лабораторію.

Відомості про лабораторію наведені в Паспорті лабораторії.

4. Персонал вимірювальної лабораторії

Посадовий склад лабораторії згідно зі штатним розкладом:

Ст.лаборант	1	Фахівець з вищою освітою; Наявність відповідних свідоцтв, посвідчень та інших документів;
-------------	---	---

Підвищення кваліфікації фахівців здійснюється на робочих місцях, в інших лабораторіях аналогічного профілю діяльності та в Інституті підвищення кваліфікації працівників. У лабораторії зберігаються документи, які підтверджують підвищення кваліфікації персоналу.

З метою підготовки та підвищення кваліфікації проводиться систематичне вивчення законодавчих актів, нормативної документації, наукової літератури, приймається участь у конференціях, семінарах, нарадах.

Загальну відповідальність за якість вимірювань несе завідувач лабораторії. Кожний спеціаліст несе особисту відповідальність за якість вимірювань під час досліджень, які йому доручено виконувати.

5. Засоби вимірювальної техніки та допоміжне обладнання

Лабораторія забезпечена засобами вимірювальної техніки, засобами вимірювань, допоміжним обладнанням та матеріалами, передбаченими МВВ, перелік яких наведений у формах 4 та 5. ЗВТ вводяться в експлуатацію тільки після проведення їх повірки (калібрування).

Повірка ЗВТ здійснюється у відповідності до Закону України „Про метрологію та метрологічну діяльність”; «Порядку подання ЗВТ на періодичну повірку, обслуговування та ремонт» затвердженого Постановою КМ України від 08.07. 2015 р. № 474; Наказу Мінекономрозвитку України від 08.02.2016 № 193 Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.02.2016 р. за № 278/28408 «Про затвердження Порядку проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів» та інших документів у сфері метрології. ЗВТ, що експлуатуються в КЛ, занесені в Графік повірки ЗВТ, які перебувають в

експлуатації і підлягають перевірці, який узгоджений з ДП „Волиньстандартметрологія”.

Періодична повірка ЗВТ проведена згідно Графіків ЗВТ узгоджених з ДП „Волиньстандартметрологія”. ЗВТ мають діючі тавра повірки та (або) свідоцтва про повірку ЗВТ.

Старший лаборант лабораторії здійснює контроль за застосуванням засобів вимірювання, забезпечує проведення повірки у встановлені терміни (згідно з графіком проведення повірки(калібрування)).

Старший лаборант лабораторії забезпечує облік ЗВТ, що підлягають повірці(калібруванню), слідкує за дотриманням її термінів і забезпечує облік і зберігання свідоцтв повірки(калібрування).

Технічне обслуговування ЗВТ проводять спеціалісти лабораторії.

Для введення в дію ЗВТ та їх технічного обслуговування залучаються відповідні налагоджувально-ремонтні підрозділи фірм (заводів, установ) виготовлювачів або постачальників.

Забезпечення лабораторії необхідними ЗВТ та допоміжним обладнанням проводиться завідувачем лабораторії згідно потребам.

6. Умови проведення метрологічних робіт

Відомості про стан приміщень КЛ, умови роботи (технічні та ергономічні характеристики) відповідають діючим нормативам для лабораторних приміщень і наведені у формі 1.

Приміщення лабораторії обладнане; функціонує система центрального водяного опалення, водопостачання та каналізації, електрозабезпечення, штучне освітлення, вентиляція, контур заземлення.

Лабораторія, забезпечена відповідними засобами пожежогасіння.

До роботи в лабораторії допускаються особи, які пройшли інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки.

Робочі місця утримуються в чистоті. Підтримка порядку на робочому місці є обов'язком кожного працівника.

7. Нормативне і методичне забезпечення

У своїй діяльності лабораторія керується чинним законодавством, наказами, розпорядженнями та інструкціями Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки, МВС України, ДНДЕКЦ МВС України, іншими існуючими нормативними документами (надалі НД) та методиками експертиз і досліджень.

Кожний спеціаліст лабораторії, в галузі своєї діяльності, забезпечує зберігання та облік наявних у лабораторії нормативних документів, контролює термін їх дії та забезпечує внесення до них змін і доповнень.

Старший лаборант КЛ забезпечує всіх співробітників лабораторії своєчасною інформацією щодо керівних документів МВС України, змін і доповнень до діючих нормативних документів.

ВЛ повністю укомплектована НД, необхідними для здійснення вимірювань, передбачених галуззю діяльності .

Документація знаходиться в спеціально відведеному місці і є доступною для кожного співробітника КЛ.

8. Процедури та методики проведення метрологічних робіт

Лабораторія виконує дослідження, навчально-наукову і методичну роботу стосовно судової експертизи та проведення практичних та лабораторних занять з предмету «Криміналістика» з об'єктами досліджень використовуючи «Інструкції з організації проведення судових експертиз і експертних досліджень в підрозділах НДЕКЦ МВС України» та інших законодавчих, нормативних і методичних документів МВС України та Східноєвропейського національного університету ім. Л.Українки.

9. Контроль за якістю проведення метрологічних робіт та коригувальні дії

Забезпечення достовірності результатів вимірювань, повноти об'єму та відповідності методик вимогам НД базується на таких основних положеннях:

- наявності фахівців, що забезпечують виконання вимірювань і мають відповідну професійну підготовку, кваліфікацію та досвід у проведенні вимірювань;
- персональну відповідальність за якість проведення вимірювань особи, яка їх проводила;
- безпосередньому проведенню контролю за роботою персоналу КЛ по дотриманню вимог НД та функціональних обов'язків керівником лабораторії;
- загальному керівництву роботами по забезпеченню якості вимірювань керівником КЛ.

Внутрішній контроль, що запроваджений у КЛ, складається з:

- оперативного контролю точності результатів вимірювань (у вигляді функції запобіжного контролю і основи для прийняття оперативних мір);
- статистичного контролю точності результатів вимірювань (з метою оцінки реальної якості вимірювань та проведення досліджень, виконаних за певний період);
- контролю якості результатів вимірювань (у разі зміни обладнання та впровадження нових методик).

Відповідальність за організацію внутрішнього контролю покладається на старшого лаборанта лабораторії.

10. Оформлення матеріалів за результатами метрологічних робіт, зберігання цих матеріалів

В разі надходження в КЛ об'єктів на дослідження, вони реєструються в журналі.

Після проведення досліджень складається, лабораторні роботи, протоколи огляду місця подій та/або ілюстративні таблиці і т.п.

11. Внутрішній і зовнішній аудит та оновлення.

З метою вдосконалення даної Настанови з якості та підвищення ефективності системи якості керівник лабораторії планує проведення щорічної внутрішньої перевірки.

Внутрішній контроль передбачає:

- процедури контролю правильності застосування нормативної документації і необхідність розробки спеціальних інструкцій по процедурам проведення випробувань;
- процедури оперативного контролю якості вимірювань;
- процедури контролю якості вимірювань у випадку зміни обладнання, впровадження нових методик;
- дані про участь лабораторії у порівняльних випробуваннях;
- процедури проведення корегуючих заходів.

За результатами внутрішніх аудитів начальник ВЛ готує узагальнену інформацію про стан системи якості для її аналізування.

Зовнішній аудит системи керування вимірюваннями (моніторинг стану вимірювань) періодично проводить ДП «Волиньстандартметрологія» у відповідності до вимог ДСТУ ISO 10012 «Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання».

На підставі проведених перевірок керівник лабораторії щорічно, якщо є в цьому необхідність, вносить відповідні зміни до «Настанови з якості».

Зміни вносяться шляхом заміни чи доповнення відповідними листами. При цьому на листах вказуються підстави внесення змін та термін їх введення.